

Βρυξέλλες, 15 Απριλίου 2019
(OR. en, de)

Διοργανικός φάκελος:
2016/0280(COD)

7986/19
ADD 1 REV 2

CODEC 814
PI 61
RECH 196
EDUC 183
COMPET 290
AUDIO 54
CULT 59
DIGIT 66
TELECOM 152

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΗΜΕΙΟΥ «I/A»

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Σχέδιο ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα στην ψηφιακή ενιαία αγορά και την τροποποίηση των οδηγιών 96/9/ΕΚ και 2001/29/ΕΚ (πρώτη ανάγνωση) - Έκδοση της νομοθετικής πράξης - Δηλώσεις

Κοινή δήλωση των Κάτω Χωρών, του Λουξεμβούργου, της Πολωνίας, της Ιταλίας και της Φινλανδίας

Στόχοι της παρούσας οδηγίας ήταν η βελτίωση της καλής λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς και η τόνωση της καινοτομίας, της δημιουργικότητας, των επενδύσεων και της παραγωγής νέου περιεχομένου, μεταξύ άλλων και στο ψηφιακό περιβάλλον. Οι υπογράφωντες υποστηρίζουν αυτούς τους στόχους. Οι ψηφιακές τεχνολογίες έχουν αλλάξει ριζικά τον τρόπο παραγωγής και διανομής περιεχομένου, καθώς και της πρόσβασης σε αυτό. Το νομοθετικό πλαίσιο πρέπει να αντανakλά και να κατευθύνει αυτές τις αλλαγές.

Ωστόσο, κατά την άποψή μας, το τελικό κείμενο της οδηγίας δεν ανταποκρίνεται επαρκώς στους προαναφερθέντες στόχους. Πιστεύουμε ότι η οδηγία στην παρούσα μορφή της αποτελεί ένα βήμα προς τα πίσω για την ψηφιακή ενιαία αγορά παρά ένα βήμα προς τα εμπρός.

Πιο συγκεκριμένα, εκφράζουμε λύπη για το ότι η οδηγία δεν επιτυγχάνει τη σωστή ισορροπία μεταξύ της προστασίας των κατόχων δικαιωμάτων και των συμφερόντων των πολιτών και των επιχειρήσεων της ΕΕ. Ως εκ τούτου, ενέχει τον κίνδυνο να εμποδίσει την καινοτομία παρά να την προωθήσει και να έχει αρνητικό αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής ψηφιακής ενιαίας αγοράς.

Επιπλέον, θεωρούμε ότι η οδηγία στερείται νομικής σαφήνειας, θα οδηγήσει σε ανασφάλεια δικαίου για πολλούς ενδιαφερόμενους φορείς και ενδέχεται να καταπατήσει δικαιώματα των πολιτών της ΕΕ.

Ως εκ τούτου, δεν μπορούμε να δώσουμε τη συγκατάθεσή μας για το προτεινόμενο κείμενο της οδηγίας.

Δήλωση της Εσθονίας

Η Εσθονία ανέκαθεν υποστήριζε τον στόχο της οδηγίας, δηλαδή την καλύτερη πρόσβαση σε διαδικτυακό περιεχόμενο, τη λειτουργία βασικών εξαιρέσεων στο ψηφιακό και διασυνοριακό περιβάλλον και την καλύτερη και ισορροπημένη λειτουργία της αγοράς πνευματικών δικαιωμάτων.

Ωστόσο, η Εσθονία θεωρεί ότι το τελικό κείμενο της οδηγίας δεν επιτυγχάνει επαρκή ισορροπία μεταξύ των διαφόρων συμφερόντων από κάθε άποψη.

Επιπλέον, η Εσθονία διεξήγαγε πρόσφατα κοινοβουλευτικές εκλογές και η νέα κυβέρνηση και το κοινοβούλιο της χώρας δεν μπόρεσαν να διατυπώσουν τη θέση τους σχετικά με το τελικό συμβιβαστικό κείμενο.

Δήλωση της Γερμανίας

1. Η γερμανική ομοσπονδιακή κυβέρνηση συμφωνεί με την πρόταση οδηγίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα στην ψηφιακή ενιαία αγορά (εφεξής απλώς: οδηγία), όπως τροποποιήθηκε με τον συμβιβασμό του τριμερούς διαλόγου της 13ης Φεβρουαρίου 2019, δεδομένου ότι η μεταρρύθμιση στο σύνολό της επιφέρει επείγουσες προσαρμογές στο παρωχημένο πλέον ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο. Πιο συγκεκριμένα καθιερώνει ρυθμίσεις σχετικά με την εξόρυξη κειμένου (text mining) και δεδομένων (data mining), τα μη διαθέσιμα στο εμπόριο έργα και το δίκαιο των συμβάσεων για τους καλλιτέχνες.

2. Συγχρόνως, η ομοσπονδιακή κυβέρνηση εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι δεν μπόρεσε να επιτευχθεί συμφωνία για προσέγγιση σχετικά με την ευθύνη των πλατφορμών αναφόρτωσης όσον αφορά τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, η οποία να πείθει όλες τις πλευρές. Ωστόσο, είναι ευρέως αποδεκτό ότι οι δημιουργοί θα πρέπει να συμμετέχουν στην εκμετάλλευση του περιεχομένου τους που γίνεται μέσω των πλατφορμών αναφόρτωσης. Σοβαρές ανησυχίες και εκτεταμένη κριτική στη γερμανική κοινή γνώμη εγείρονται –λόγω της προβλεπόμενης εφαρμογής λύσεων βάσει αλγορίθμων («upload filters» - «φίλτρων αναφόρτωσης»)– ιδίως όσον αφορά τη βάση του άρθρου 17 της οδηγίας υποχρέωση για διασφάλιση μόνιμης «αναστολής της αναφόρτωσης» προστατευόμενου περιεχομένου. Οι μεγάλες αποκλίσεις μεταξύ υποστηρικτών και επικριτών φάνηκαν επίσης στην ψηφοφορία που διενεργήθηκε στις 26 Μαρτίου 2019 στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
3. Στο επίκεντρο των προσπαθειών μας βρίσκονται οι καλλιτέχνες, οι συγγραφείς και, σε τελική ανάλυση, όλοι οι δημιουργοί που αυτονόητα χρησιμοποιούν τα νέα εργαλεία που προσφέρουν η ψηφιοποίηση και η δικτύωση στον τομέα της δημιουργίας. Η προστασία της δημιουργίας στο διαδίκτυο, σε συνδυασμό με την κατάλληλη αμοιβή των δημιουργών, δεν αποτελεί, φυσικά, αντικείμενο αμφισβήτησης για την ομοσπονδιακή κυβέρνηση.
4. Σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 10 απαιτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διεξαγάγει διάλογο με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη προκειμένου να εκπονηθούν κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 17. Η διάταξη ζητεί ρητά τον σεβασμό της σωστής ισορροπίας μεταξύ των θεμελιωδών δικαιωμάτων και της δυνατότητας χρήσης του προστατευμένου περιεχομένου σε πλατφόρμες αναφόρτωσης, στο πλαίσιο χορήγησης νόμιμων αδειών. Ως εκ τούτου, η ομοσπονδιακή κυβέρνηση θεωρεί ότι το πνεύμα του διαλόγου αυτού αφορά την εξασφάλιση κατάλληλης αμοιβής για τους δημιουργούς, την αποφυγή, ει δυνατόν, των «φίλτρων αναφόρτωσης», τη διασφάλιση της ελευθερίας της έκφρασης και τη διατήρηση των δικαιωμάτων των χρηστών. Η ομοσπονδιακή κυβέρνηση αναμένει ότι ο εν λόγω διάλογος θα καταλήξει σε ενιαία εφαρμογή σε ολόκληρη την ΕΕ. Η κατακερματισμένη εφαρμογή 27 εθνικών παραλλαγών δεν θα ήταν συμβατή με τις αρχές της ευρωπαϊκής ψηφιακής ενιαίας αγοράς. Η συμβολή της ομοσπονδιακής κυβέρνησης στον διάλογο αυτό θα βασιστεί στην παρούσα δήλωση.

5. Από τη στιγμή που εφαρμόζονται τεχνικές λύσεις, πρέπει να τηρούνται οι απαιτήσεις του γενικού κανονισμού για την προστασία των δεδομένων και η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να προωθεί την ανάπτυξη τεχνολογιών ανοικτής πηγής με ανοικτές διεπαφές (API). Το λογισμικό ανοικτής πηγής εγγυάται τη διαφάνεια, οι ανοικτές διεπαφές τη διαλειτουργικότητα και την τυποποίηση. Με τον τρόπο αυτό θα αποτραπεί η περαιτέρω εδραίωση της ισχύος των πλατφορμών με δεσπόζουσα θέση στην αγορά μέσω των τεχνολογιών φιλτραρίσματος που έχουν καθιερώσει. Συγχρόνως, είναι αναγκαίο η Ευρωπαϊκή Ένωση να αναπτύξει ιδέες για να εμποδίσει, μέσω δημόσιων και χαρακτηριζόμενων από διαφάνεια μηχανισμών υποβολής στοιχείων, την ανάπτυξη ενός de facto μητρώου πνευματικών δικαιωμάτων που θα βρίσκεται στα χέρια των πλατφορμών με δεσπόζουσα θέση στην αγορά.
6. Πρώτα απ' όλα, θα πρέπει να εξεταστούν οι διατάξεις του άρθρου 2 παράγραφος 6 της οδηγίας και να αποσαφηνιστούν: οι κανόνες αφορούν αποκλειστικά τις πλατφόρμες με δεσπόζουσα θέση στην αγορά, οι οποίες καθιστούν προσβάσιμο μεγάλο αριθμό αναφορτώσεων που προστατεύονται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και οι οποίες βασίζονται στο εμπορικό επιχειρηματικό τους μοντέλο σε αυτήν την πρακτική, τουτέστιν αφορούν υπηρεσίες όπως το YouTube ή το Facebook. Ταυτόχρονα, θα καταστήσουμε σαφές ότι υπηρεσίες όπως η Wikipedia, τα πανεπιστημιακά αποθετήρια, τα ιστολόγια και τα φόρουμ, οι πλατφόρμες λογισμικού όπως η Github, οι προσφορές ειδικών συμφερόντων χωρίς καμία σύνδεση με τη δημιουργική βιομηχανία, οι υπηρεσίες παράδοσης μηνυμάτων όπως το WhatsApp, οι διαδικτυακές πύλες πώλησης ή οι υπηρεσίες υπολογιστικού νέφους δεν αποτελούν πλατφόρμες κατά την έννοια του άρθρου 17. Επιπλέον, θα εξασφαλίσουμε την εξαίρεση των νεοφυών επιχειρήσεων.
7. Εκτός αυτού είναι σαφές ότι: οι πλατφόρμες αναφόρτωσης θα πρέπει να συνεχίσουν και στο μέλλον να διατίθενται στην κοινωνία των πολιτών ως δωρεάν δίαυλοι επικοινωνίας που δεν λογοκρίνονται. Το άρθρο 17 παράγραφοι 7 και 8 ορίζει, στο πλαίσιο αυτό, ότι τα προστατευτικά μέτρα των πλατφορμών αναφόρτωσης δεν πρέπει να παρεμποδίζουν την επιτρεπόμενη χρήση του προστατευόμενου περιεχομένου. Δίνουμε ιδιαίτερη βάση στο παραπάνω, διότι οι πλατφόρμες αναφόρτωσης συνιστούν εκτός αυτού ένα εφελτήριο για τους δημιουργούς, οι οποίοι έχουν έτσι τη δυνατότητα να προσεγγίσουν το παγκόσμιο κοινό χωρίς τη διαμεσολάβηση κάποιου εκδότη ή δισκογραφικής εταιρείας.

8. Στόχος πρέπει να είναι να καταστεί το εργαλείο του «φίλτρου αναφόρτωσης» περιττό, στο μέτρο του δυνατού. Κάθε μόνιμος μηχανισμός «αναστολής της αναφόρτωσης» («φίλτρα αναφόρτωσης») πρέπει να συμμορφώνεται προς την αρχή της αναλογικότητας. Θα μπορούσε επίσης να εξεταστεί η εφαρμογή δικονομικών εγγυήσεων, ιδίως όταν οι χρήστες γνωστοποιούν ότι αναφορτώνουν νομίμως περιεχόμενο τρίτων. Σε αυτές τις περιπτώσεις μπορεί να μην πραγματοποιείται αυτόματα η διαγραφή, αλλά μόνο μετά από ανθρώπινο έλεγχο. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να αποδεικνύεται επαρκώς ποιος είναι ο δικαιούχος του περιεχομένου που πρέπει να αφαιρεθεί, εκτός εάν οι πληροφορίες προέρχονται από αξιόπιστη πηγή επισήμανσης παράνομου περιεχομένου (trusted flagger). Σε κάθε περίπτωση, οι πλατφόρμες πρέπει να εγγυώνται εύκολη πρόσβαση σε μηχανισμό καταγγελιών για την αποτελεσματική και όσο το δυνατόν ταχύτερη επίλυση των επίμαχων περιστατικών.
9. Επιπλέον, θα επιτρέπεται η δωρεάν χρήση προστατευόμενου περιεχομένου σε πλατφόρμες αναφόρτωσης για την άσκηση κριτικής ή αξιολογήσεων, για καρικατούρες, παρωδίες ή μιμήσεις ή ακόμη και στο πλαίσιο της εξαίρεσης της χρήσης αποσπασμάτων από τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας: σε αυτές τις περιπτώσεις ο δικαιούχος δεν υφίσταται ούτως ή άλλως οικονομική ζημία. Για όλες τις άλλες χρήσεις, θα πρέπει οι πλατφόρμες να αποκτούν άδειες, εφόσον αυτές διατίθεται σχετικά εύκολα και με δίκαιο αντίτιμο. Θα εξετάσουμε πώς μπορούμε να εξασφαλίσουμε τη δίκαιη συμμετοχή των δημιουργών στα εν λόγω έσοδα από τις άδειες, μέσω της απαίτησης άμεσων πληρωμών, ακόμη και στις περιπτώσεις που η δισκογραφική εταιρεία, ο εκδότης ή ο παραγωγός έχουν τα αποκλειστικά δικαιώματα. Είναι επίσης αναγκαίο να εξασφαλιστεί κατάλληλη αμοιβή για κάθε νέο περιεχόμενο που δημιουργείται από τους χρήστες πλατφορμών αναφόρτωσης και χρησιμοποιείται για εμπορικούς σκοπούς. Πάνω απ' όλα, οι εισπράξεις από χρήσεις σε πλατφόρμες αναφόρτωσης που επιδιώκονται για πολιτικούς λόγους πρέπει να φθάνουν στους ίδιους τους δημιουργούς.

10. Το άρθρο 17 αποσκοπεί στη χρηματική αποτίμηση της χρήσης προστατευόμενου περιεχομένου στις πλατφόρμες αναφόρτωσης και στην εξασφάλιση κατάλληλης και δίκαιης αμοιβής για τους καλλιτέχνες και τους δημιουργούς. Η ομοσπονδιακή κυβέρνηση συμμερίζεται τον στόχο αυτό. Η ευρωπαϊκή συμβιβαστική λύση βασίζεται στην επιλογή της αδειοδότησης ως μεθόδου για την επίτευξη αυτού του στόχου. Το άρθρο 17 παράγραφος 4 προβλέπει ότι, για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους, οι πλατφόρμες αναφόρτωσης θα πρέπει να έχουν καταβάλει «κάθε δυνατή προσπάθεια για την απόκτηση της άδειας». Το παραπάνω έχει καθοριστική σημασία για την εφαρμογή αυτής της διάταξης. Πρέπει να βρεθούν εφαρμόσιμες λύσεις για την απόκτηση αδειών. Αν και δεν μπορούν να επιβληθούν στις πλατφόρμες παράλογες απαιτήσεις, είναι αναγκαίο να εξασφαλιστεί ότι οι προσπάθειες για την απόκτηση αδειών θα συνδυαστούν με την παροχή δίκαιης αμοιβής.
11. Για την επίλυση αυτού του ζητήματος –τουτέστιν για να μπορέσουν να αποκτηθούν, στο μέτρο του δυνατού, άδειες για όλο το περιεχόμενο των πλατφορμών αναφόρτωσης– προβλέπονται από τη νομοθεσία περί πνευματικής ιδιοκτησίας πολλοί άλλοι μηχανισμοί πέραν της «παραδοσιακής» μεμονωμένης αδειοδότησης (π.χ. εξαιρέσεις, ενδεχομένως σε συνδυασμό με δικαιώματα αμοιβής, η επιλογή της μετατροπής των αποκλειστικών δικαιωμάτων σε δικαιώματα αμοιβής, η υποχρέωση σύναψης συμβάσεων υπό εύλογους όρους, η συμμετοχή ενώσεων καλλιτεχνών, όπως εταιρειών συλλογικής διαχείρισης).
12. Η κυβέρνηση θα εξετάσει όλα τα παραπάνω μοντέλα. Σε περίπτωση που η εφαρμογή οδηγήσει σε περιορισμό της ελευθερίας της έκφρασης ή σε περίπτωση που οι προαναφερθείσες κατευθυντήριες γραμμές αντιμετωπίζουν εμπόδια στο πλαίσιο του ενωσιακού δικαίου, η ομοσπονδιακή κυβέρνηση θα εργαστεί για να επιτύχει τη διόρθωση των ελλείψεων στη νομοθεσία της ΕΕ περί δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.